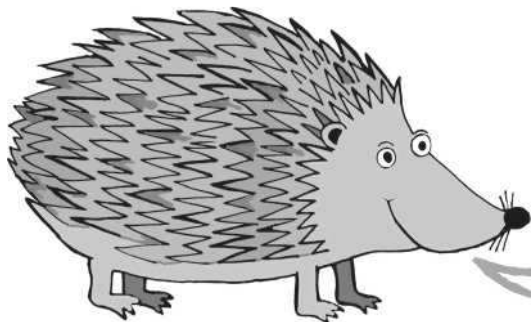

TÚTO TÉMU VYPRACOVALI:

[Kristína Ščavnická, Nikola Vokálová, Kristína Vislocká, Veronika Kiseľová](#)

Dovoľte, aby som sa predstavil. Som jež obyčajný, ale prezývajú ma aj nočný vták. Prepáčte za prirovnanie. Jasné, že nie som vták. Krídla nemám, ale rád sa potulujem za súmraku, alebo v noci. Pri potulkách v lese som už neraz videl strašné veci. Žiadne lesné strašidlá, to nie. Ale niečo horšie... Odpad. Od malých, kde tu pohodených odpadkov až po hrôzostrašné čierne skládky. Rád by som žil v čistom prostredí, a preto som sa rozhodol pomôcť Vám pri riešení problémov s odpadom a jeho množstvom.

ZAMYSLITE SA!

Každý deň vzniká veľké množstvo odpadu. Skúste len sledovať, čo všetko skončí v odpadkovom koši počas 4 dňa. Priemerný Slovák vyprodukuje 328 kg odpadu ročne. Predstavte si, koľko ľudí vyhodí približne rovnaké množstvo odpadu.

Aké množstvo je to potom na asi 5,5 milióna obyvateľov Slovenska?

[1804 mil. kg](#)

Minimalizovať odpad (nekupovať tovar, CHCEME:

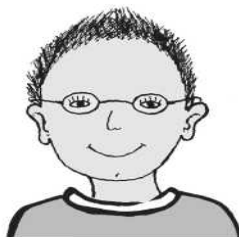
ktorý je nadmerne balený, vyhýbať sa jednorazovým obalom a zbytočne baleným potravinám, uprednostňovať väčšie balenia a koncentráty, používať nabíjacie batérie namiesto obyčajných...).

Chceme znovu používať veci - vymieňať si medzi sebou alebo darovať tie, ktoré už nepotrebujeme, ale sú ešte použiteľné (oblečenie, hračky, knihy, športové potreby, atď.) - dávať tak veciam druhú šancu. **Triediť** (separovať) odpad a odovzdávať ho na recykláciu.

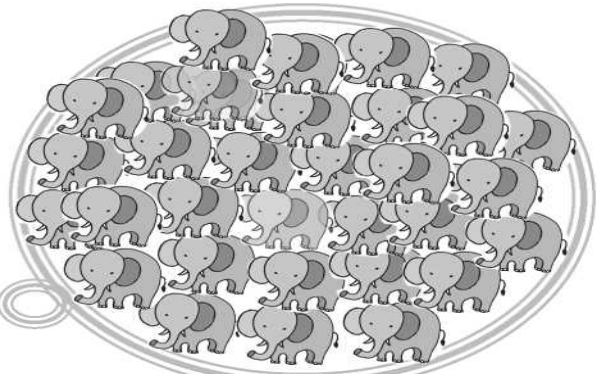
● **Kompostovať** biologický odpad.

● **Zabraňovať vzniku čiernych skládok.**

Eliška - vedela si, že priemerný slovenský občan ročne vytvorí 328 kg komunálneho odpadu. Spoločne tak len na Slovensku vytvoríme približne 1,8 milióna ton komunálnych odpadov.

Fúúúha. Keď si predstavím, že jeden dospelý slon váži 6 ton, tak za rok vytvoríme komunálny odpad, ktorý váži 300 000 slonov.

VIETE, ŽE ?

- 50 kg zberového papiera zachráni 1 strom,
- ! ak sa vráti do sklárne
- 1 milión sklenených fliaš a pohárov, ušetrí sa < pri výrobe nových výrobkov až 300 ton sklárskeho piesku, 1 000 ton sódy, 60 ton vykurovacieho oleja, 760 000 m³ zemného plynu a veľké množstvo elektrickej energie.

- bioodpad vhodný na kompostovanie tvorí 30 až 45% z celkového množstva komunálneho odpadu,
- kompost môže byť použitý pri pestovaní rastlín ako humusové hnojivo, ktoré vracia do pôdy výživné látky,
- pre planétu je najlepší odpad, ktorý vôbec nevznikne.

- **komunálne odpady** sú odpady domácností vznikajúce na území obce pri činnosti ľudí,
- **nebezpečný odpad** je taký odpad, ktorý vyžaduje osobitné nakladanie a zneškodnenie z dôvodu jeho vlastností a zloženia (napr. lieky, žiarivky, elektronika, oleje, zvyšky farieb a chemikálií a pod.).

Najprv je dôležité zistiť, či je prevádzka

ČÍM ZAČAŤ

školy v súlade so zákonmi Slovenskej republiky, konkrétne či je v súlade so zákonom Národnej rady SR č. 223/2001 Z. z. o odpadoch:

- t.j. **či je v škole zavedený triedený zber odpadu** (ak je zavedený v obci alebo meste, škola je povinná vytvoriť podmienky na triedenie odpadu v svojich priestoroch),
- **či škola kompostuje, prípadne odovzdáva na zhodnotenie „zelený bioodpad“** (tráva, lístie, konáre...) a
- **či škola triedi a odovzdáva tzv. nebezpečný odpad** na bezpečnú likvidáciu odberateľovi, s ktorým musí mať škola uzavretú zmluvu.

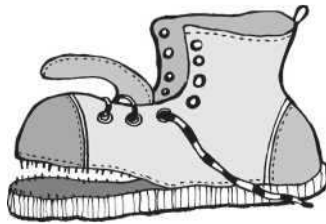

Triedia sa už v našej škole niektoré druhy odpadu? Ak áno, ktoré?

OTÁZKA	ODPOVEĎ	DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE
Triedi sa na Vašej škole odpad?	ÁNO (ak áno, vypíšte zložky, ktoré sa u Vás triedia)	Zatiaľ sa u nás netriedia žiadne odpady Okrem vybitých bateriek

Uveďte koľko kontajnerov a ako často Vám odváža odpadová firma. Zistíte, či sú kontajnery pred ich vývozom plné! Škola väčšinou platí poplatok za každý prístavený kontajner - a škoda platiť za nenaplnené kontajnery, preto treba mať prehľad o množstve vyprodukovaného odpadu v škole.

Zvoľte si vhodné obdobie (najlepšie odo dňa vývozu odpadu spoločnosťou, ktorá vo Vašej obci/meste vyváža odpad) a zistíte, koľko kontajnerov sa do ďalšieho vývozu odpadu naplní. Ak máte na to podmienky, môžete jednotlivé druhy odpadu odvážiť - bude to presnejšie.

Malé kontajnery majú objem 110 litrov (kovové) alebo 120 a 240 (plastové), veľké 1 100 litrov. Objem odpadu sa pokúste odhadnúť s presnosťou na Vi- teda zapíšte napríklad: papier³A kontajnera 110l, zvyškový komunálny odpad 2 a Vi kontajnera 1 100l.

OTÁZKA	ODPOVEĎ	DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE
Koľko máte v škole kontajnerov na komunálny odpad?		Za <u>7</u> dní naplní škola <u>3</u> ks kontajnerov na komunálny odpad o objeme <u>1100</u> litrov.
Ako často sú odvážané koše na komunálny odpad?		<u>Jedenkrát do týždňa</u>
Aké kontajnery máte v škole na separovaný zber a koľko ich je? Vypíšte.		Za <u>7</u> dní naplní škola: papier: 0 ks 0 l kontajnerov plasty: 1 ks 1100 l kontajnerov sklo: 1 ks 1100 l kontajnerov zmiešaný: 1 ks 1100 l kontajnerov
Ako často sú odvážané kontajnery na separovaný odpad?		<u>Jedenkrát do týždňa</u>
Čo sa robí na Vašej škole so zeleným bioodpadom z areálu školy, s bioodpadom z kuchyne a s bioodpadom z tried? <i>Kompostujete ho v areáli školy, odoberá ho obec, alebo súkromná firma...?</i> Napíšte.	<u>NIE</u>	<u>Zatried'uje sa medzi komunálny odpad</u>
Máte v areáli školy kompostovisko?	<u>ÁNO</u>	
Čo sa robí na Vašej škole s nebezpečným odpadom? Popíšte. <i>Nebezpečný odpad potrebuje zvláštne zaobchádzanie a preto musí byť skladovaný a spracovaný inak ako ostatné druhy odpadu.</i>		<u>Na škole je zberná nádoba na použité baterky</u>
Zistili ste ešte niečo ďalšie? ZAPÍŠTE TO:		<u>Škola sa zapája do súťažného zberu hliníkových viečok (Sabi)</u>

Pokiaľ na Vašej škole neseparujete ani základné zložky odpadu, začnite prieskumom, čo sa nachádza vo Vašich odpadových nádobách - zistíte, čo sa oplatí triediť. Pokiaľ separujete, prehľadaním Vašich nádob zistíte, či je Váš separovaný zber efektívny a či je v nich to, čo by tam malo naozaj byť.

Miesto: napr. trieda, chodba, šatňa, kabinet, odborná učebňa, telocvičňa, školský dvor, školský pozemok, školská jedáleň, dielňa, kuchyňa...

Obsah odpadovej nádoby/nádob: (pred vynesением v bežný deň): napr. papier, sklo, plast, bioodpad...

Počet kusov/hmotnosť: zistíte koľko je čoho, buď spočítajte počet kusov (ak je to účelné) alebo ešte lepšie odvážte hmotnosť daného odpadu.

MIESTO	OBSAH ODPADKOVEJ NÁDOBY	POČET KUSOV/ HMOTNOSŤ

VYPÝTAJTE SI A PREŠTUDUJTE

Faktúra č. 20iQQ3a

Základná Škola s materskou školou
Michala Ršselku Horná Súča

Dodávateľ: OBEC HORNÁ SÚČA		ROZDIALU 20100138 KŠ: 0308 Číslo dok. fakt.	
91333 Horná Súča č. 233 IČO: 90311561 DIČ: 2021051475		Prijímateľ: Základná škola s materskou školou Michala Ršselku 91333 Horná Súča č. 242 IČO: 36126681 DIČ: 2021607768	
Bank spojenie: Jméno: Devia banka Slovenska, a.s. 738090001 / 5600 0,0166 € 0326483220 0,0166 € 0326483220 spolu k úhrade Hornasuca@hornasuca.sk		Datum spracovania: 20.7.2010 Datum vyhotovenia: 6.7.2010 Dátum dodania: 30.6.2010	
Objas slovom: Sedtisštylasar a Fakturu vyhotovil: rövociá Veronka		do stavebného cilavaru za 1. polrok 2010 z do dňa 23.1.2009 v zmysle § 63 s doplnkov.	
8,18 € 4,76 € 0,92 €		Jednotka Spolu 840,920000 840,92	
Celková suma: 840,92 € 19 308,36 Sk		K úhrade: 840,92 € 19 308,36 Sk	
I to A / WATTSIECI 50101 Pedaj		1 € = 30,1290 Sk 11.2.1	

N, e sma placom 3Pri.
Ukážka faktúry

VYPLŇTE NASLEDUJÚCU TABUĽKU:

ODVOZ A LIKVIDÁCIU ODPADU ZA
PREDCHÁDZAJÚCE ŠKOLSKÉ ROKY

za sledované obdobie 01/2009-12/2009 <u>420,11€</u>	
za sledované obdobie 01/2010-12/2010 <u>400,4€</u>	
za sledované obdobie 9/20.. - 8/20..	

Kedy mne odvezú tento neporiadok?!

*) údaje za minulé roky Vám môžu pomôcť v ďalších rokoch v porovnávaní, či ste znížili náklady za odvoz odpadu. Nie je ale nevyhnutné tieto údaje získať - je to len na Vás, či chcete mať viac údajov, alebo nie.

VYPLŇTE NASLEDUJÚCU TABUĽKU:

OTÁZKA	ODPOVEĎ (áno/nie)	DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE
Realizuje škola pravidelne aktivity s cieľom opätovného používania materiálov? napr:	NIE	
... burza kníh	NIE	
... školský antikvariát	NIE	
... bazár odevov, hračiek, športových potrieb	ÁNO	Bazár hračiek
... charitatívne a humanitárne zbierky	ÁNO	Deň nezábudiek, Deň narcisov
... iné:...		
... iné:...		
... iné:...		
Mávate pod oknami alebo v areáli školy rozhádzané rôzne odpadky?	NIE	
Zistili ste ešte niečo ďalšie? ZAPÍŠTE TO:		

O odpadoch, ich pôvode, ich vplyve na životné prostredie a o nakladaní s nimi by ste sa mali aj učiť v škole na vyučovacích predmetoch. Uveďte príklady, čo ste sa dozvedeli o tejto téme:

VYUČOVACÍ PREDMET	ČO STE SA DOZVEDELI
<u>CHÉMIA</u>	Napr. chladničky obsahujú freóny
<u>BIOLÓGIA</u>	O minimalizácii - ekológia

POKÚSTE SA ZISTIŤ:

Prebiehajú na Vašej škole každoročné osvetové akcie, ktoré pomáhajú predchádzať vzniku odpadov? **Ak áno, popíšte ich.** (napr. Týždeň pre menej odpadu...)

Urobte malý prieskum medzi Vašimi spolužiakmi, učiteľmi, kuchárkami, upratovačkami a pod. či a ako triedia (separujú) odpad v škole. Zistíte tak úroveň informovanosti v škole, čo môže byť odrazovým mostíkom pre ďalšie aktivity s odpadmi.

ZHRNUTIE

NA ZÁKLADE ZISTENÝCH ÚDAJOV SKÚSTE DOPLNIŤ TABUĽKU.

Do ľavého stĺpca tabuľky doplňte, čo Vaša škola robí v prospech predchádzania a minimalizácie vzniku odpadov, v prospech ich znovuvyužívania, triedenia a recyklácie. Do pravého stĺpca vpište postrehy o tom, aké má Vaša škola rezervy, v ktorých by sa mohla zlepšiť: **Tabuľka Vám pomôže pri výbere prioritnej témy a pri príprave environmentálneho akčného plánu.**

<u>p. upratovačky po skončení vyučovania triedia plasty</u>	<u>Mali by byť nádoby na triedenie plastov, bioodpadu, hlavne papiera, mal by sa triediť nebezpečný odpad</u>

